

Bireyin gelecekteki yaşam tarzını belirlemede dönüm noktası olan mesleki tercihini yaparken doğru

1) Bireyin Yeteneklerinin Belirlenmesi

2) İlgi Alanlarının Belirlenmesi

3) İş Değerlerinin Belirlenmesi

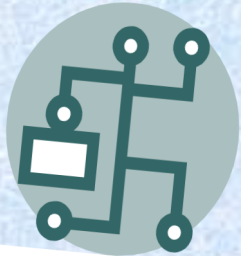
4) Kişilik Özelliklerinin Belirlenmesi

5) İlgi Duyulan Mesleklerin İncelenmesi

6) Meslek Seçimi Nasıl Yapılması Gerektiği

MESLEK SEÇİMİ

MESLEK SEÇİMİNDE OKULUN VE ÖĞRETMENLERİN ROLÜ

Gelişim psikolojisi açısından “erinlik” (ergenlik öncesi) olarak isimlendirilen bu dönem çocukluğun sona eriş ve gençlik kültürüne katılmaya hazırlanış açısını ifade eder. Bu dönemde genç kendini tanıma yönünden bilinçlenmeye başlar. Kendi ilgi, yetenek ve değerlerini ortaya koyma ve bunlara uygun meslek alanlarına ilişkin “geçici seçim”ler yapmaya başlar.

Bu dönemde önemli olan gencin kendindeki değişimin farkına varması, değişimin süreceği ve benliğin değişeceğine ilişkin farkındalığın artmasına yardımcı olabilmektir. Genç kendisine ve mesleklere ilişkin yeni bilgi ve yaşantılar kazandıkça geleceğe yönelik mesleki tercihleri de değişecektir. İşte bu dönemde başarılması gereken en önemli gelişim görevleri farklı yaşantılar içinde gencin kendini ve meslekleri araştırmasıdır. Daha önemlisi gencin kendi ve çevre hakkında (mesleklere ilişkin) bilgi düzeyi arttıkça ileride daha isabetli bir karar verebileceği anlayışını kazanabilmesidir. Gençte bu anlayış gelişirse “araştırma” uğraşısını sürdürmeye karşı güdülenecektir.

MESLEKİ GELİŞİM GÖREVLERİ VE ÖĞRETMENİN SORUMLULUKLARI

Öğretmen, temel eğitimin son yıllarında gencin mesleki gelişimine yardımcı olmak için aşağıdakileri yerine getirmelidir:

Öğrencilerin gerçekçi bir benlik kavramı geliştirmelerine yardımcı olmak. Bunun için öğrencilerin kendi ilgi, yetenek ve özelliklerini tanımaya ve kabul etmeye başlamasına yardım etmek gerekir. Gençlere kendi ilgilerini, yeteneklerini sına ve keşfetmelerini sağlayacak çeşitli etkinlikler sunulmalıdır. Bu etkinlikler ders içi veya ders dışı öğrenme yaşantıları, oyun, spor, sosyal ya da kültürel faaliyetler şeklinde olabilir. Bütün bu yaşantılar içinde gencin farkında olmadığı ilgi ve yeteneklerini, ortaya koyması sağlanmaya çalışılmalıdır.

Öğretmen, öğrencilerine farklı lise programları hakkında bilgi vermeli, aralarındaki benzerlik ve ayrılıkları göstermeli, lise programlarının hazırladığı iş ve meslek alanlarına ilişkin doğru ve yeterli bilgiler sunmalı. Daha ileri bilgileri nerelerden, nasıl temin edebileceklerini açıklamalı, üst eğitim programları, iş ve meslek alanları hakkında en son bilgileri nerelerden/nasıl temin edebileceklerinin yollarını göstermelidir.

Anaokulu yaşlarından başlayarak, ilköğretimi kapsayan çocuğun temel ihtiyaçları açısından mesleki gelişimin sağlıklı sürebilmesi için başarılması beklenen gelişim görevleri şunlardır:

1. İş yaşamı ve çalışmaya ilişkin olumlu tutumlar geliştirme
2. Kişisel nitelikleri ile meslekler/işler arasındaki ilişkileri anlamaya başlamaya
3. Meslekleri keşfetme ve tanıma
4. Boş zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları geliştirme
5. Birlikte iş yapma/işbirliği ve paylaşmayı öğrenme
6. Toplum yaşamında çalışmanın önem ve gereğinin farkına varma
7. Karar verme, amaç belirleme, plan yapma stratejileri geliştirme